

"DANSKEREN"
a Danish-American Weekly,
owned and published by
Evangelical Lutheran Church
in America, and published by
Danish Lutheran Publ. House,
Blair, Nebr.

Danskeren

"DANSKEREN"
et dansk-amerikansk Ugeblad,
der ejes af „Den forenede dan-
ske evangelisk-lutherske Kir-
ke i Amerika“ og udgives af
Danish Lutheran Publ. House,
Blair, Nebr.

Nr. 32.

Blair, Nebr., Onsdag den 6. August 1919.

28. Aarg.

Published and distributed under permit (No. 436) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Blair, Nebraska. By order of the President, A. E. Bureson, Postmaster General

Berger tilstaa, han var imod, at United States tog Del i Krigen.

Den bekendte Socialist Victor L. Berger fra Milwaukee tilstod forleden i Washington, D. C., for en Speciekomite, der skulde undersøge hans Ret til Sæde i Repræsentanthuset i Anledning af, at han var dømt skyldig i Overtrædelse af Spioneringsakten, idet han i en Tale havde sagt: „Den eneste Krig, Socialisterne ønsker, er Krig imod vor Administration, det gør ingen Forskel, om det er imod Kejser Wilson eller Kejser Wilhelm, thi den ene er ligesaa slem som den anden.“

Da man spurgte Berger videre, tilstod han ogsaa, at han i en Tale i New York sidste Maaned havde karakteriseret Phrasen „gøre Verden sikker for Demokrati“ som „foragtelig“ og erklæret, at dersom han blev sendt til det føderale Fængsel i Leavenworth, vilde han bære det røde Flag til Fængselsporten og saa kalde paa de unge Mænd til at bære Banneret.

Amerika Gudmoder til 18,000 forældreløse.

Amerika er Gudmoder til 18,000 armeniske forældreløse, skrives der fra Paris. Der er nu 28 Vaisenhus i Virksomhed i den armeniske Republik under amerikansk Ledelse. United States' Hjelpekomite har underskrevet en Overenskomst, hvori den forpligter sig til at tage sig af alle de forældreløse Børn i Armenien og betale for deres Underhold. — Der er 15,000 forældreløse i og omkring Erivan og 3,000 i Georgia.

Detail-Handlers Profit 100pCt.

Tal, der viser, at Detail Kød-Handlere i Washington, D. C., gennemsnitlig har en Fortjeneste af 100 pCt. paa alle Kødsalg, citeredes forleden for en Distrikt of Columbia Underkomite, der undersøger Priserne paa Livfornødheder i D. of C.

E. A. Calvin, der repræsenterer Bomuldsstaternes officielle „advisory marketing board“, fortalte Komiteen, at medens Dege Agerbrugsdepartementets Tal til-Handlerne i Washington ifølge betalte fra 18 til 19 C. for Pundet af „dressed beef“, saa solgte de hele Kreaturet til en gennemsnitlig Pris af ikke under 40 Cents Pundet. Vidnet sagde, at samme Profit toges i Dag.

Slagteren eller Detail-Handleren, sagde Mr. Calvin, der sælger med 100 pCt. Profit, fordyrer Kødet for Forbrugeren mere end Farmerens, Kreaturhandlerens og Pakkernes Profit tilsammen. Transportation og Svind iberegnet. Og han forlanger denne Profit, sagde Mr. Calvin, for „simpelthen at skære Kødet og fly dig det over Disken uden nogen som helst Risiko.“

„Disse Tal viser klart,“ indskød Senator Capper fra Kansas, der er Medlem af Komiteen, „at Detail-Handleren eller Manden, der sælger over Disken, is profiteering.“

Negro bydes velkommen.

Fra Nashville, Tenn., meldes under 31. Juli: „Kom tilbage hjem“ er den Indbydelse, Tennessee sender til venneløse Negre, der flyr fra Chicago paa Grund af Racekampen der. Guvernør A. H. Roberts sagde i Dag, at Negrene vil blive budt

velkommen tilbage til Tennessee. „Den fuldkomne Forstaaelse og Bestræbelserne for at bevare venligt Forhold det sidste Hundredeaar taler godt i Modsætning til nærværende Uro“, sagde Guvernøren.

„Ingen glæder sig over Chicagos Ulykke“, sagde Borgmester Gupton, „men Folk i denne By burde tage Lære deraf. Negre, som droges mod Nord af de høje Lønninger og antydede gode sociale Forhold, som ikke fandt Sted, vaagner nu til Erkendelse af den Sandhed, at Syden er den bedste Plads for dem.“

„Jeg ønsker, at Lederne i begge Racer skal arbejde sammen for at opretholde nærværende Harmoni“, sagde Guvernør Roberts. „Vi behøver Negrene her, og jeg frygter ikke for, at Tennessee nogen Sinde skal blive Skueplads for slige Tilstande, som nu eksisterer i Chicago.“

Krigstids Forbudsloven ugyldig.

Saa siger Sagførerne for U. S. Brewers Association.

Washington, 2. Aug. — Den Lov, som Huset nylig vedtog for at ikraftsætte Krigstidsforbudsloven, og som nu verserer i en Senatskomite, er ifølge en Opinion, som U. S. Brewers Associations Sagførere, Elihu Root, W. L. Guthrie og W. L. Marbury, afgav i Dag, grundlovsstridig.

Disse Sagførere holder for, at indtil det 18. Amendment træder i Kraft, 16. Jan. 1920, har Kongressen ingen Magt til at forbyde Tilvirkning og Salg af „Beer“, berusende eller ikke berusende. Der er nu ingen gyldig Grund for Krigstids-Forbudsakten, erklærer de Lovkyndige, og der findes intet til Støtte for, at det er nødvendigt at sætte den i Kraft for at spare paa Ernæringsstoffer.

Sagførerne hævder, at skønt Distriktsdommer Hand og New Yorks Kreds-Appelret havde holdt Krigstidsakten for at være grundlovsstridig, saa kan deres Afgørelse ikke anvendes over for den foreliggende Lovgivning. „Omstændighederne“, sagde de i denne Forbindelse, „er væsentlig forandrede i Løbet af de 8 Maaneder siden 21. November (Datoen, da Loven blev vedtaget); Presidenten erklærede den 20. Maj, at han syntes, man trygt kunde hæve Forbudet imod Vind og Øl; han gentog i sin Tale til Senatet den 20. Juli, at Krigens endte sidste November; Demobiliseringen af Hæren og Flaaden foregaar og vil snart være fuldstændt; Krigsnødvendighed og Vanskeligheder eksisterer praktisk set ikke mere, og personligt Forhold til Tyskland er tilladt genoptaget.“

Angaaende 2 3/4 pCt. Øl holder Sagførerne for, at det ved tilstrækkelige Beviser er bleven godtgjort, at saadan Drik ikke er berusende, og at det er uvæsentligt, at Kongressen i flere Aar har beskattet som „fermented liquors“ alt Øl, der indeholdt mere end en halv pCt. Alkohol, da saadant blot var vedtaget som Basis for Beskatning uden Hensyn til de beskattede Likørs berusende Egenskab.

„Dersom Kongressens Akt af 21. Nov. derfor ifølge rigtig Konstruktiv“, fortsætter Sagførerne, „ikke forbyder Tilvirkning og Salg af ikkeberusende Øl, saa er det foreliggende Forslag, der omfatter Forbud mod ikke berusende Drikke, efter vor Mening grundlovsstridig og uden Betydning, fordi det gaar imod baade Bogstaven og Aanden i, hvad United States' Konstitutions

Art. 1, Sektion 9 fordrer, at ingen ex-post-facto Lov skal vedtages af Kongressen.“

Wilson imod Reservation.

Nye Farer ved en Ratifikation med Forbehold.

Under 2. ds. meddeles fra Washington følgende angaaende Presidentens Forhold til Ratifikation af Fredstraktaten med Forbehold:

„Det vil tage hele Vinteren at faa Fredstraktaten ratificeret af de andre Magter, hvis Senatet insisterer paa Reservationer, og muligt nogle af de Nationer, der har underskrevet Fredstraktaten, falder sammen, før Underhandlingerne bliver færdige.“

Saadan var Hovedindholdet af de Argumenter, som President Wilson i Gaar i en Samtale med Senator Watson i det Hvide Hus bragte imod Reservationer. Det fortalte Senatoren, da han kom tilbage til Capitoliet.

Præsidenten talte indtrængende om de Farer, der efter al Sandsynlighed vil følge af, om Ratifikationen udsættes, fordi Fredstraktaten skal sendes tilbage til de andre Magter for at opnaa deres Billigelse af Amerikas Reservationer. Han sagde ligefrem, at han vilde modsætte sig enhver Reservation, hvor vigtig den end kunde synes fra et amerikansk Synspunkt.

Senator Watson sagde til Præsidenten, at han alligevel ikke kunde stemme for Traktaten i dens nuværende Form og gentog, hvad mange andre Republikanere har sagt til Præsidenten, at Senatet kom til at forkaste Traktaten, hvis der ikke gøres Forbehold.

Senatoren sagde, at Præsidentens Argumenter var stærke men ikke tilstrækkelig overbevisende, og at han var mere end nogen Sinde overbevist om, at Reservationer eller Forandringer var nødvendige til Beskyttelse af Amerikas Interesser.

Vort eget Land.

Kvindestemmeretten. Helena, Mont., 30. Juli. Ratifikation af det føderale Stemmeretsamendement er blevet vedtaget af Montanas Legislatur, der efter Guvernør S. V. Stewarts Indkaldelse mødte i Gaar i Extrasession.

Stemmeretten i Nebraska. Lincoln, Neb., 1. Aug. Nebraskas Senat vedtog i Gaar enstemmig en Resolution om at ratificere det føderale Kvindestemmeretsamendement. Underhuset ventes at tage endelig Beslutning Lørdag.

43 Sygeplejersker og andre, som arbejder i Institut for Aandsvage i Milwaukee, Wis., er gaaet paa Strike; de forlanger otte Timers Arbejdsdag, en og en halv Betaling for Overtid og den samme Betaling for Kvinder og Mænd. Sagen vil blive forelagt County-Raadet.

En Officer dømt. Ayer, Mass., 31. Juli. For at have forladt sine Mænd, som han havde udsat for Fjendens Hæd, er Samuel H. Stone, tidligere Sekondløjtnant i 101ste Infanteri blevet sendt til Fort Leavenworth, Kan., for at udsone en 10 Aars Straf. Et Telegram fra Frankrig underrettede Embedsmænd i Camp Devens om hans Domfældelse i Januar ved Krigsret i Ecomoy.

Fem Mennesker, af hvilke 4 var Ungkarle, blev forleden Dag overkørt og knust af et Tog nær

Stationen i Wauwatosa i Milwaukee County, N. Dak. De kom gaaende paa Jernbanesporet, da de hørte et Fragttog komme. De gik over paa Sporet ved Siden af det, de gik paa, og lagde ikke Mærke til, at der kom et Passagertog fra den modsatte Retning. Toget gik lige over dem.

Stor Brand ved Detroit. Detroit, Mich., 2. Aug. En Ildebrand af ukendt Oprindelse brød ud tidlig i Aftes i Wadsworth Manufacturing Company's Fabrik paa East Jefferson Avenue og Connors Creak og ødelagde Fabrikken med et Tab paa mellem \$800,000 og \$1,000,000. Ilden bragtes under Kontrol, efter at alle Brandapparater paa Byens Østside var sendt til Brandstedet.

Rusten har ødelagt Hvede i Barnes County, N. Dak. S. J. Aandahl, Litchville, der er Formand i Statens Jernbanekommission, kom forleden Dag tilbage at hans Hvede, som for noget over en Uge siden, gav Løfte om 25 til 30 Bushels pr. Acre, ikke kom til at give over 10 Bushels pr. Acre. Det har regnet for meget, og der har ingen Vind været.

Skovbrandene i Nordvesten. Spokane, Wash., 31. Juli. Stærk Vind i Blackfoot og Selway Nationalskovene forøgede i Gaar Faren fra Skovbrandene i disse Egne og bidrog til, at Ilden spredte sig over Tusinder af Acres værdifuld Tømmerskov. Skovbrandene i Couer d'Alene Skovene i Idaho er i Tiltagende, meldes der. Cold Creek Branden i Lolo Skoven spreder sig til Cedar Creek, femten Mil Syd-øst for St. Regis, Mont.

Beklager Racekampene. Montgomery, Ala., 2. Aug. Beklagelse over Raceoptøjerne i Washington og Chicago blev udtalt i en Fællesresolution, der vedtoges i Gaar af Alabama Legislatur.

Nashville, Tenn., 2. Aug. Guvernør A. H. Roberts modtog i Gaar et Telegram fra Chicago om, at mange Negre af Arbejderklassen, som kom dertil for Krigsarbejde, ønsker at vende tilbage til Syden, dersom Syden behøver dem.

Ole Hansons Svar. Yakima, Wash., 29. Juli. Mayor Ole Hanson af Seattle fik som sædvanlig en Fejde i Yakima, da han tilbragte Lørdag og Søndag her som „Washington Automobile Dealers Association's“ Gæst. Idet han kom kørende i en Automobil bemærkede en Tilskuer: „Han burde været hængt i nærmeste Telefonstolpe“. Hanson sprang straks ud af Automobil og gav Manden en Dansk. Manden forsvandt hurtigt i Folkemassen, som raabte Hurra for Mayoren.

En Lærer i en tysk Skole i Gregory County, S. Dak., tilstod i Retten forleden Dag, at han havde undervist sine Elever i det tyske Sprog, og han fik en Mulkt af \$25. Han spurgte, om han kunde fortsætte Undervisningen i Religion, men fik det Svar, at hvis han maatte undervise i Tysk og ikke kunde amerikanisere sig, var hans Plads i det Land, som han skyldte Troskab, og ikke her i Landet. Det er anatgeligt det første Eksempel paa, at en Mand er blevet straffet i South Dakota, fordi han har overtraadt Statsloven, der forbyder Undervisning i Tysk.

Jorden rundt.

Foch bliver engelsk Feltmarskalk. London, 31. Juli. Kong George modtog i Gaar Marskalk Foch i Buckingham Paladset og gav ham Rang som Feltmarskalk i den engelske Hær.

Vil rømme Arkangel. London, 31. Juli. Den britiske Regering agter at sende en Flaadeafdeling til Rusland for at dække Rømningen af Arkangel, hvor der er britiske Tropper.

Englands Sejerslaan. London, 31. Juli. Subskriptionerne til det engelske Sejerslaan var 767,800,000 Pund i alt, efter hvad der blev meddelt af Finansminister J. Austen Chamberlain i Underhuset i Gaar.

Spanien og Folkeforbundet. Madrid, 2. Aug. Senatet vedtog i Gaar et Forslag, der gaar ud paa, at Regeringen skal have Myndighed til at lade Landet slutte sig til Folkeforbundet. Forslaget blev enstemmig vedtaget.

Ebert gives Tillidsvotum. Weimar, 30. Juli. Den tyske Nationalforsamling gav i Gaar Regeringen med Ebert i Spidsen et Tillidsvotum med stor Majoritet. Forud for dette Votum forkastedes et Forslag af Højrepartiet om Mistillid til Regeringen med 243 mod 53 Stemmer.

Trakiens Fremtid. Saloniki, 31. Juli. Et Forbud, der omfatter 250,000 Landflygtige fra Trakien, har henvendt sig til Fredskongressen og flere europæiske Embedsmænd med Bøn om, at hele Trakien maa forenes med Grækenland.

Whitlock følger med. Brüssel, 2. Aug. Brand Whitlock, den amerikanske Gesandt, der i Lørdags skulde have rejst hjem paa Ferietur, vil i Stedet for ledsage Kong Albert og Dronning Elizabeth paa deres Besøg i Amerika i Oktober.

Rusland og Tyskland. Paris, 30. Juli. En tysk Delegation rejste nylig til Rusland og vendte tilbage med omhyggelige og tillokkende økonomiske Tilbud, skriver „Echo de Paris“. Bladet oplyser, at Rusland anstrender sig for at faa en Alliance med Tyskland i Stand.

En Slægtning af Wilson. London, 1. Aug. Sir Hughes Wilson, Generalstabschefen, der nylig blev forfremmet fra General-løjtnant til Feltmarskalk, siges at være en fjern Slægtning af Præsident Wilson. Den engelske General er en Søn af Professor James Wilson af skotsk-irsk Herkomst.

Den nye tyske Konstitution. Berlin, 2. Aug. Den tyske Nationalforsamling i Weimar har vedtaget den nye tyske Konstitution med 262 mod 75 Stemmer. Forsamlingens Præsident Konstantin Fehrenbach erklærede formelt Konstitutionen for vedtaget. Oppositionen kom fra det tyske nationale Folkeparti og de uafhængige Socialister.

Vil sagsøge Erzberger. Berlin, 30. Juli. Forhenværende Vizekansler Karl Helfferich, oplyste i Gaar, at da det ikke har været muligt at faa Finansminister Erzberger til at anlægge Sag mod ham, havde han besluttet sig til at anlægge Sag mod Erzberger „for at kunne bevise, at han er en Løgner og en Lands-

forræder og bringe Sandheden for Dagen.“

Tyfus i Rusland og Polen. Paris, 30. Juli. Der er 170,000 Tilfælde af Tyfus i Polen og de baltiske, russiske Stater, oplystes der i Gaar i officielle Rapporter fra Funktionærer, der er i Forbindelse med den amerikanske Sundhedsexpedition. Oberst Harry L. Gilchrist af den amerikanske Hærs Medicinalkorps leder Hjelpeekspeditionen og har med sig 550 Amerikanere, der alle er sagkyndige.

15 Maximum-Fortjeneste. Paris, 1. Aug. I den officielle Journal vil der i Dag komme en Forordning, der vil ikraftsætte den nye Provianteringsminister Joseph J. B. E. Noulens Plan om Fastsættelse af Priser paa de almindelige Føde- og Drikkevarer. Kommissionærer vil fastsætte Indkøbsprisen paa Værerne og dertil føje et Tillæg af op til 15 Procent som maximum Fortjeneste.

En tysk „Hvidebog“. Berlin, 1. August. En „Hvidebog“ er blevet offentliggjort i Weimar, indeholdende alle de Dokumenter, der vedkommer Perioden 13. August til 11. November, og omhandlende den tyske Regerings-Fredstilbud og Vaabenstilstanden. I en Fortale siger Regeringen, at den besluttede at offentliggøre Dokumentet, fordi Folket ønsker at vide Sandheden.

Ny Krise for Clemenceau. Paris, 29. Juli. Et nyt Forsøg paa at styrte Clemenceaus Ministerium vil blive gjort af Regeringens Modstandere som Følge af den franske Overenskomst om Køb af den amerikanske Hærs Forsyninger. Man vil appellere til industrielle Arbejdere og andre, idet man vil paastaa, at en saadan Transaktion vil være skadelig og holde Fabrikkerne lukkede og fremkalde Arbejdsløshed. Overdragelsen af amerikanske Forraad var Dagens Begivenhed, der blev diskuteret paa Boulevarderne, i offentlige Pladser og Kafeer.

Grever Karolyi og Socialisterne. Wien, 29. Juli. Grev Michael Karolyi, den tidligere Præsident i Ungarn, der skal være holdt tilbage af de tjecho-slovakiske Autoriteter i Prag, udstedte lige for han forlod Østrig et Brev, hvori han paastede, at han ikke havde til Hensigt at danne en kommunistisk Regering i Ungarn. Greven sagde, at han var forraadt af Socialisterne, der gik med paa at danne et nyt Kabinet under hans Præsidentskab, men intrigerede bag hans Ryg for at danne en socialistisk kommunistisk Regering.

General Denikine sejrer over Bolshevikerne. London, 1. August. Den russiske General Denikine har vundet en betydelig Sejr over Bolshevikerne og indtaget Byen Kamishin ved Volga. 5,000 Bolsheviker, ni Kanoner og store Mængder Krigsmateriel blev ogsaa taget. Samtidig med denne Melding siger Krigsministeriet, at Besiddelsen af Kamishin giver General Denikine en stærkere Stilling ved Floden og styrker hans Hovedopgave at rykke mod Saratov og truer Bolshevikerforbindelserne med Astrakhan. Kamishin blev indtaget af Anti-Bolshevik-tropper den 30. Juli og Fjenden blev forfulgt tolv Mil udenfor Byen. Den engelske Regering træffer Foranstaltninger til at sende en Flaade til Rusland for at dække Rømningen af Archaegeldistriktet af engelske Tropper der.